

VERSLAG EXTRA RAADSCOMMISSIEVERGADERING ONDERWIJS EN WELZIJN

Datum: 28 november 2011
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 18.45 – 19.50 uur

Aanwezig: de heer D. Jager (voorzitter, VVD), de dames M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), A. Postma (GroenLinks), H. Rademaker (SP), M. Wilschut (Partij voor de Dieren), de heren M.D. Blom (VVD), J. Evenhuis (VVD), J. Bolhuis (Stadspartij), P.S. de Rook (D66), R. Bolle (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), J.P.A. van Rooij (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Namens de griffie: mevrouw N.R. Abramjan (commissiegriffier)

Namens het college: de heer T. Schroor (D66)

Afwezig m.k.: mevrouw J.A. Visscher (wethouder, SP)

Insprekers: mevrouw Ameln (namens Kunstruimte Sign) en de heer Koetje (op persoonlijke titel)

Verder aanwezig: de heer M.B. van den Berg (directeur Kunstraad)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de extra vergadering om 18.45 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Rondvraag

Op verzoek van de heer Evenhuis (VVD) schuift de heer Van den Berg (directeur Kunstraad) aan om mee te kunnen praten.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Sectoradvies Kunstraad podiumkunsten en beeldende kunst (collegebrief 17 november 2011)

Mw. Ameln (inspreker namens Kunstruimte Sign):

- Licht de kracht van Kunstruimte Sign toe, een podium voor ontwikkeling van talent en kennis van multidisciplinaire kunst, dat breed samenwerkt. Het rendement is hoog en het publiek breed.
- Stelt dat het advies van de Kunstraad onjuistheden over publieksbereik en financiën bevat en een ramp zou zijn voor diversiteit in de stad.
- Wijst erop dat de Amsterdamse Kunstraad het belang van kleine experimentele podia onderstreept.
- Stelt voor dat grote instellingen Sign in stand houden voor de komende vier jaar.

Dhr. Koetje (inspreker op persoonlijke titel):

- Is als kunstconsument en -maker verbijsterd dat het progressieve college cultuur in de tang neemt.
- Betreurt dat het college zijn eigen programma niet naleeft. Dat spreekt namelijk over een divers en eigen spectrum aan culturele voorzieningen.
- Vindt het schandalig het internationaal toonaangevende Grand Theatre op te offeren.
- Voorziet een kaalslag in beeldende kunst door de focus op drie molochs (Groninger Museum, Forum, CBK). Het leidt tot hoge overheadkosten en een verwaterd uniform aanbod.
- Bepleit te investeren in eigenzinnige diversiteit om in de top 5 te blijven meedoen.

Mw. Dekker (PvdA):

- Bespreekt het collegeadvies volgende keer graag eerder. De indientermijn van 1 december is snel.

- Vindt de Kunstraad wat doorschieten in het stimuleren van samenwerking, waartoe instellingen al voorzichtige stappen zetten.
- Is blij met de nadruk op behoud van de productiefunctie. Toch wordt het college in het advies niet specifiek, ook niet bij de presentatiefunctie.
- Voert graag een discussie over de positie van werkmaatschappijen met als mogelijke casus de fusie of intensieve samenwerking tussen Kunstencentrum en Muziekschool.
- Mist de popcultuur, het Grafisch Museum en het Scheepvaartmuseum. Komt er een apart museumadvies?
- Ziet graag een verkennend onderzoek met het veld naar de mogelijkheden van een vlakke-vloertheater, dat al jaren gewenst wordt als ontbrekende schakel.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Sluit deels aan bij de bijdrage van de PvdA.
- Vindt het advies van de Kunstraad zinvol en soms stevig. Welke status heeft het in relatie tot de meer voorzichtigere reactie van het college? Hoe moeten instellingen ermee omgaan?
- Kwalificeert de collegereactie als algemeen. Zo roept de Kunstraad op samenvoeging van Grand Theatre, NNT en de Citadel te faciliteren zodat ze met één inhoudelijk plan komen. Het college legt de bal terug bij de instellingen door het desgewenst te faciliteren.
- Wijst erop dat het lastig is voor instellingen die toekomstige samenwerkingsconstructies onderzoeken nu al gedetailleerde helderheid te verschaffen in de beleidsplannen. Wordt hier rekening mee gehouden in de beoordeling?

Mw. Rademaker (SP):

- Begrijpt dat de gemeente niet alle bezuinigingen kan compenseren.
- Is ook benieuwd hoe het college denkt over het faciliteren van samenvoeging van Grand Theatre, NNT en de Citadel zodat ze één inhoudelijk plan in kunnen dienen.
- Vraagt waarom de Machinefabriek en niet het Grand Theatre als centrum voor productie genoemd staat.
- Vraagt een reactie op het Kunstraadadvies om in het Grand Theatre een theater voor en door jongeren te organiseren.
- Geeft de Kunstraad mee niet alleen over, maar ook met alle instellingen te spreken.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Waardeert de samenwerking tussen instellingen en ziet dit graag uitgebreid. Binnen een samenwerking is het wel mogelijk diversiteit te tonen. Samenwerking aan een grote manifestatie van beeldende kunst kan Groningen goed op de kaart zetten. Ook kan samenwerking kleine instellingen helpen die anders in de knel komen.
- Kan zich redelijk vinden in het advies van de Kunstraad.
- Mist soms wat antwoorden en reacties van het college, bijvoorbeeld over een ander systeem van kunstuitleen en eventuele verbetering van Groningse Nieuwe.
- Sluit aan bij de oproep tot een discussie over werkmaatschappijen en de vraag over het faciliteren van samenwerking in de podiumkunsten.

Dhr. Van Rooij (Student en Stad):

- Kan zich deels vinden in het advies op hoofdlijnen van de Kunstraad.
- Ziet werkmaatschappijen niet als gemeentelijke kerntaak en pleit voor verzelfstandiging.
- Steunt samenwerking tussen het Groninger Museum en het CBK.
- Stelt dat de focus op grote organisaties de verantwoordelijkheid voor de benodigde kleine organisaties niet wegneemt.
- Is voor samenwerking en cultureel ondernemerschap. Zit hier nog wel veel winst in? Doet een instelling dit nog niet, dan zou de subsidie eigenlijk moeten stoppen.
- Roept instellingen en de gemeente op tijdig te erkennen wanneer een subsidiekorting zelfstandig voortbestaan onmogelijk en een fusie noodzakelijk maakt om geldverspilling te voorkomen.
- Mist een oplossing voor de productiefunctie in de podiumkunsten.
- Staat achter de verdeling van het presentatieaanbod.

- Is niet alleen voor educatie, maar ook voor talentontwikkeling.
- Pleit al lang voor het vlakke-vloertheater.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Vindt de visie van de Kunstraad duidelijk. Publieksbereik en de insteek op de culturele ketens zijn goede keuzes, al moet de authenticiteit ook behouden blijven.
- Denkt dat de profilering van verschillende podia een duidelijker aanbod oplevert voor het publiek.
- Vraagt waarom het college niet wil kijken of het mogelijk is de werkmaatschappijen los te weken.

Dhr. Bolle (CDA):

- Kan zich vinden in het advies op hoofdlijnen van de Kunstraad, al ligt zijn kracht meer in de diepte.
- Is bezorgd over de rol en het betrekken van kleine instellingen en de mogelijke gevolgen voor diversiteit van de infrastructuur.
- Leest geen tegenargumenten van het college over het losweken van werkmaatschappijen als het CBK. Juist nu is cultureel ondernemerschap essentieel.
- Is blij dat cultuureducatie een centrale plek krijgt.
- Is benieuwd of de verzoeken van het college worden omgezet in concrete criteria voor instellingen.

Dhr. De Rook (D66):

- Constateert consensus over het maken van echte keuzes in plaats van kaasschaven om het toekomstige tekort van 5 miljoen euro op te lossen.
- Wijst op het doel zo veel mogelijk instellingen overeind te houden door winst te behalen uit samenwerking. Toch kunnen harde keuzes onvermijdelijk zijn, al worden die pas gemaakt bij de vaststelling van de definitieve Cultuurnota. Dat is ook een moment voor instellingen om van zich te laten horen als ze zich tekortgedaan voelen.
- Vindt initiatief tot samenwerking van onderaf de beste oplossing en ziet hoopvolle ontwikkelingen.

Dhr. Bolhuis (Stadspartij):

- Begrijpt dat bezuinigen nodig is. Toch bewijst de snelle uitverkoop van Noorderslag dat cultuur ook geld oplevert.
- Beamt dat samenwerking winst op kan leveren, maar vindt samenvoeging van NNT, de Citadel en Grand Theatre veel te ver gaan. Deze productiehuisen hebben een rijke historie en faam.
- Hoopt dat Theater te Water kan blijven bestaan.
- Is bezorgd dat te weinig ruimte over zal blijven voor het middensegment, waar juist eigenzinnigheid en diversiteit bloeien.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Steunt de ambitie tot de top 5 van cultuursteden te blijven behoren en talent te ontwikkelen.
- Vindt bekendheid van instellingen en publieksbereik essentieel.
- Is zeer sceptisch over fusies. Culturele werkers zijn geen vergaderaars.
- Heeft slechte ervaringen met verzelfstandiging bij het Groninger Museum en Martiniplaza en is tegen verzelfstandiging van het CBK.
- Vraagt zich af of de Oosterpoort en de Stadsschouwburg buiten de gemeentelijke organisatie meer publiek zouden bereiken.
- Pleit al jaren voor een vlakke-vloertheater, al vraagt het veel ruimte en geld.
- Vraagt zich af of het Groninger Museum nog wel zoveel publieksbereik heeft als voorheen en of het de beoogde centrale rol in de keten wel aan zal kunnen.
- Leest dat Groningen als een van de laatste steden kunstuitleen niet heeft geprivatiseerd. Is het bereik van kunstuitleen in andere steden groter?

Wethouder Schroor:

- Voerde veel rondetafelgesprekken met alle instellingen per sector over het advies van de Kunstraad.
- Beamt de noodzaak tot samenwerking. Zelfs dan blijven harde keuzes nodig, tenzij de raad 4-6 miljoen euro beschikbaar stelt om kortingen te compenseren. Het mooie gebaar van twee keer 1 miljoen euro incidenteel is niet genoeg om alles overeind te houden.

- Wijst erop dat voor het Rijk en de gemeente zicht op samenwerking al kan leiden tot een positieve beoordeling en een essentieel criterium zal zijn. Het geniet de voorkeur wanneer samenwerking al concreet is uitgewerkt, maar ook de intentie tot samenwerking kan leiden tot een hoger budget.
- Stelt dat samenwerkingsconstructies de kwaliteit en uiting van een instelling overeind kunnen houden. Misschien verdwijnt dat anders wel helemaal.
- Antwoordt dat een vlakke-vloertheater ruimtelijk mogelijk is in de Oosterpoort of de Stadsschouwburg. Het college juicht eventuele initiatieven toe en faciliteert die graag, maar kan nu niet zelf de benodigde investering van 6-10 miljoen euro opbrengen.
- Komt bij de Cultuurnota met aparte visies op accommodaties en musea. Ook zal de motie over Groningse Nieuwe dan aan de orde komen.
- Gaat de discussie over werkmaatschappijen niet uit de weg, maar ziet op korte termijn meer mogelijkheden in het aanspreken op ondernemerschap. In maart is de fusie of intensieve samenwerking tussen Muziekschool en Kunstencentrum. Andere verzelfstandiging, bijvoorbeeld van de Stadsschouwburg, CBK of de Oosterpoort, is ingewikkeld en levert hoge frictiekosten op.
- Zet in op talent en top en verwacht dat het middensegment zich dan vanzelf vult.
- Wil keuzes maken in plaats van kaasschaven om de positie in de top 5 waar te maken. Hiervoor zijn de productiefunctie en talentontwikkeling van groot belang.
- Sprak zeker ook met de kleine instellingen en bood ondersteuning aan bij het schrijven van plannen.
- Vindt het aanwijzen van de Machinefabriek als de centrale plek nu een stap te ver, maar denkt wel mee over het beter benutten van accommodaties. Eigenlijk is het Grand Theatre op de Grote Markt een fantastische locatie, die intensiever benut zou moeten worden met dagelijks rijen bezoekers.
- Antwoordt dat de kunstuitleen nu geen subsidie krijgt van de gemeente. Ondernemend denken vindt daar plaats in digitale uitleen om het bereik te vergroten.
- Stelt dat de status van het advies richtinggevend is en dat het met de kadernota het toetsingskader vormt om straks te beoordelen of de Kunstraad zijn werk goed doet op instellingenniveau bij advisering voor de definitieve Cultuurnota.
- Legt de bal bewust bij instellingen als het gaat om samenwerking, omdat initiatieven van onderop moeten komen. Het college voert de vele gesprekken met instellingen wel met een positieve drive om ketens te behouden. Bij dans dreigt van de twee instellingen maar 0,75 instelling over te blijven door kortingen. Wellicht is door slimme samenwerking 1,25 of 1,5 instelling te behouden.
- Heeft geageerd tegen de provinciale bezuinigingen op musea en hoopt dat ze allemaal behouden kunnen blijven.

Dhr. Van den Berg (directeur Kunstraad):

- Vult aan dat zeven samenwerkende theaters en productiehuizen in Amsterdam ook gaan concurreren met Groningen bij het aanvragen van fondsen en subsidies.
- Onderstreept dat inhoudelijke authenticiteit een absolute voorwaarde is voor kunst, al is dat niet hetzelfde als organisatorische zelfstandigheid. Aan vervlakking heeft niemand behoefte.
- Antwoordt dat publieksbereik niet de overweging is om werkmaatschappijen te verzelfstandigen; het is niet vast te stellen of dat een onmiddellijk resultaat zal zijn. Cultureel ondernemerschap kan buiten de gemeente beter worden ingevuld door een andere CAO, geen gedwongen winkelnering, meer sponsormogelijkheden en meer flexibiliteit.

De voorzitter sluit de vergadering om 19.50 uur onder dankzegging.